

GHID DE CONFORMITATE

Procedura de declarare a importurilor pentru Consum Propriu (DEEE, Baterii, Anvelope, Uleiuri, Vehicule scoase din uz)

Partea 1: Contextul Regulatoriu al Declarației pe propria răspundere

Capitolul 1.1: Legea-cadru nr. 209/2016 și Principiul Responsabilității Extinse a Producătorului (REP)

Cadrul legal care guvernează gestionarea deșeurilor în Republica Moldova este fundamentat pe Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Această lege-cadru a introdus și a operaționalizat principiul european al „Responsabilității Extinse a Producătorului” (REP). Principiul REP reprezintă o strategie de protecție a mediului care plasează responsabilitatea gestionării deșeurilor — inclusiv costurile financiare și organizatorice pentru colectare, reciclare și eliminare — direct pe umerii producătorilor și importatorilor care introduc produsele respective pe piață.

Obligația standard pentru un importator (considerat „producător” în sensul legii) este de a se înregistra la Agenția de Mediu în „Lista Producătorilor”, de a raporta cantitățile de produse puse pe piață și de a finanța gestionarea unui volum echivalent de deșeuri, de obicei prin contractarea unui sistem colectiv autorizat.

Totuși, legislația recunoaște o situație specifică: importul de produse nu pentru comercializare (punere pe piață), ci pentru utilizarea exclusivă în cadrul propriei întreprinderi. Acesta este conceptul de „consum propriu” (sau uz propriu). Pentru această categorie, legea oferă o cale de conformare alternativă, stipulată în regulamentele specifice.

Această cale alternativă nu este o scutire totală de responsabilitate, ci o derogare de la componenta *financiară* a REP. În esență, este un mecanism de *opt-out* (retragere) de la schema REP colectivă. În locul plății taxelor de reciclare către un sistem terț, persoana juridică își asumă, printr-o „Declarație pe propria răspundere”, obligația directă de a gestiona în mod corespunzător deșeurile generate de acele produse la sfârșitul ciclului lor de viață. Astfel, declarația nu este o simplă formalitate de import, ci un angajament juridic cu consecințe pe termen lung, care transferă responsabilitatea gestionării de la un sistem colectiv direct la importatorul pentru consum propriu.

Capitolul 1.2: Analiza obligațiilor specifice și identificarea Regulamentelor Aplicabile

Solicitarea de bază se referă la pct. 53¹ al Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2018. Acest punct stipulează clar obligația persoanelor juridice care produc sau importă EEE pentru consum propriu de a se înregistra la Agenția de Mediu și de a prezenta declarația pe propria răspundere conform modelului din Anexa nr. 7¹.

Această structură de conformare (declarație pe propria răspundere pentru consum propriu) este un mecanism standard replicat în toate regulamentele majore care transpun directivele REP. Analiza formularelor-tip demonstrează existența unor obligații identice pentru cinci fluxuri principale de deșeuri.

O atenționare importantă vizează numerotarea anexelor: atât Regulamentul privind anvelopele, cât și cel privind uleiurile uzate, fac referire la „Anexa nr. 2¹”. Deși numărul anexei este identic, acestea sunt documente distincte care aparțin unor regulamente diferite.

La descărcarea formularelor, este crucial să se selecteze documentul pe baza *titlului* fluxului de deșeuri (de ex., „Declarat anvelopelor uzate” vs. „Declarat uleiuri uzate”), nu doar pe baza numărului anexeii.

Următorul tabel sintetizează cadrul legal pentru fiecare categorie de produse:

Tabelul 1: Sinteza Cadrului Legal pentru Declarațiile de Consum Propriu

Tipul produsului	Actul Normativ (Regulamentul)	Articolul/Punctul	Anexa corespunzătoare declarației
Echipamente Electrice și Electronice (DEEE)	HG nr.212/2018	Pct. 53 ¹	Anexa nr.7 ¹
Baterii și acumulatori (BA)	HG nr. 586/2020	Pct. 23 ¹	Anexa nr.4 ¹
Anvelope uzate (ANV)	HG nr. 610/2022	Pct. 12 ¹	Anexa nr.2 ¹
Uleiuri uzate (U)	HG nr. 731/2022	Pct. 18 ³	Anexa nr.2 ¹
Vehicule scoase din uz (VSU)	HG nr. 93/2023	Pct. 78 ¹	Anexa nr.8 ¹

Capitolul 1.3: Consecințele Juridice și Riscurile Nerespectării

Depunerea acestei declarații nu trebuie tratată ca o simplă formalitate administrativă. Gravitatea acestui document este subliniată explicit în antetul fiecărui formular.

În primul rând, declarantul (administratorul sau reprezentantul legal al întreprinderii) semnează „declar pe proprie răspundere, fiind în cunoștință de cauză cu prevederile art. 352¹ din Codul penal nr. 985/2002 cu privire la falsul în declarații”. Aceasta mută orice inexactitate sau omisiune din sfera contravențională (amendă administrativă) în sfera penală. Nota 3, prezentă la subsolul fiecărei declarații, reiterează: „Declarația care conține date false se pedepsește conform prevederilor Codului penal nr. 985/2002”.

În al doilea rând, pe lângă riscul penal pentru informații false, există un risc procedural și financiar semnificativ legat de *frecvența* depunerii. Nota 1 la subsolul fiecărui formular este categorică: „Prezenta declarație se completează la fiecare import”, cu excepția Declarație ce vizează plasarea pe piață ambalaje în cantitate de maximum 100 kg pe an.

Această cerință impune o sarcină administrativă de înaltă frecvență. Nu este suficientă o declarație anuală. Dacă o companie efectuează cinci importuri separate de laptopuri într-un an, aceasta trebuie să pregătească și să depună cinci declarații separate, fiecare corespunzând unui import specific. Eșecul de a depune declarația pentru patru din cele cinci importuri înseamnă că, pentru 80% din produsele importate, compania este neconformă. În eventualitatea unui control vamal sau de mediu, autoritatea ar putea reîncadra acele importuri ca fiind sub incidența REP standard, ceea ce ar atrage obligația retroactivă de plată a taxelor de reciclare, la care se pot adăuga amenzi și penalități considerabile.

Partea 2: Ghid procedural detaliat:

Localizarea și completarea Declarației

Capitolul 2.1: Pasul 1 – Localizarea formularului corect pe portalul Agenției de Mediu

Agenția de Mediu centralizează formularele-tip necesare pentru această procedură pe portalul său oficial.

Instrucțiuni de localizare:

1. Accesați portalul Agenției de Mediu. Navigați la secțiunea specifică pentru declarații, care poate fi găsită la adresa URL directă: <https://am.gov.md/ro/content/declarații-propria-răspundere>.

2. Pe această pagină, căutați secțiunea intitulată „Import uz propriu” sau „Declarații propria răspundere”.

3. În cadrul acestei secțiuni, veți găsi o listă de hyperlink-uri către fișiere PDF. Selectați formularul care corespunde exact tipului de produs pe care îl importați.

- **Pentru DEEE:** Selectați link-ul intitulat „Declarat electrice și electronice”.
- **Pentru Baterii:** Selectați link-ul intitulat „Declarat baterii și acumulatori”.
- **Pentru Anvelope:** Selectați link-ul intitulat „Declarat anvelopelor uzate”.
- **Pentru Uleiuri:** Selectați link-ul intitulat „Declarat uleiuri uzate”.
- **Pentru Vehicule:** Selectați link-ul intitulat „Declarat vehiculelor scoase din uz”.

Este esențial să descărcați și să utilizați cea mai recentă versiune a formularului direct de pe site-ul Agenției de Mediu pentru a asigura conformitatea.

Capitolul 2.2: Pasul 2 – Analiza și completarea angajamentelor din Declarație

Formularul de declarație conține secțiuni de identificare (datele declarantului și ale întreprinderii) și o serie de cinci angajamente esențiale. Punctele 3, 4 și 5 sunt practic identice în toate cele cinci tipuri de declarații.

• **Pct. 1 (Scopul):** Confirmă că importul se face pentru „consum propriu”, „fără intenția de a le comercializa, a le distribui sau a le utiliza cu titlu profesional”.

• **Pct. 2 (Cantitățile):** Acesta este un punct procedural care necesită o acțiune separată. Se referă la lista detaliată a produselor, care trebuie *anexată* (vezi Capitolul 2.3).

• **Pct. 3 (Evidența SIAMD):** Acesta este un angajament juridic major. Prin semnarea declarației, întreprinderea se obligă să țină evidența deșeurilor generate și să le raporteze activ în „Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor”” (SIAMD). Aceasta nu este o obligație pasivă; implică înregistrarea în sistem și raportarea periodică, conform Legii nr. 209/2016 și HG nr. 501/2018.

• **Pct. 4 (Respectarea Legii):** Un angajament general de a respecta cadrul legal (Legea nr. 209/2016).

• **Pct. 5 (Predarea Deșeurilor):** Acesta este angajamentul final. Întreprinderea jură că, la sfârșitul duratei de viață, deșeurile generate (laptopurile vechi, anvelopele uzate etc.) vor fi predate *exclusiv* „operatorilor autorizați”. Aceasta interzice eliminarea lor prin sistemul de deșeuri municipale și impune necesitatea unor contracte de servicii cu colectori și reciclatori licențiați.

Prin urmare, completarea acestei declarații nu este doar o notificare a unui import trecut, ci un contract cu statul care stabilește obligații clare de conformitate pentru viitor.

Capitolul 2.3: Punctul critic– Elaborarea Listei de Produse (Pct. 2)

Acesta este cel mai important aspect procedural al completării declarației și răspunde direct solicitării de a evidenția „necesitatea de a indica lista produselor importate și cantitatea acestora”.

Punctul 2 al fiecărei declarații afirmă: „Se importă următoarele cantități de... Lista se anexează la declarație”.

Această formulare impune următoarele cerințe stricte:

1. **Nu este suficient** să se scrie un rezumat în corpul declarației (de exemplu, „5 laptopuri și 3 imprimante”).

2. Este **obligatorie** crearea unui document separat (o anexă, de exemplu, în format tabelar) care va fi atașat declarației principale.

Conținutul obligatoriu al listei anexate:

- **Categoria și Codul Mărfii:** Lista trebuie să detalieze produsele conform nomenclurii oficiale specificate în regulamentul relevant (de exemplu, „conform categoriei și codului mărfii prevăzut în anexa nr. 1B” pentru DEEE).

- **Unități de Măsură:** Declarația solicită explicit cantitățile declarate în „unități de măsură (bucăți/tona)”. Se recomandă includerea ambelor, dacă este posibil (de exemplu: „Tip produs: Laptop; Cantitate: 50 bucăți; Greutate totală: 0.08 tona”).

Recomandare strategică de conformitate:

Pentru a evita orice suspiciune de fals în declarații (Art. 352¹ Cod Penal), această „Listă anexată” trebuie să fie similară cu documentele de import.

Modul de acțiune recomandat este următorul:

- Obțineți documentul pentru importul specific.
- Extrageți din el exact acele poziții care se referă la produsele reglementate importate pentru consum propriu.
- Creați anexa (lista) folosind exact aceleași denumiri, coduri de marfă, cantități (bucăți) și greutate (tona/kg) ca în documentul de import.
- Atașați această listă la declarație.

Orice discrepanță între lista anexată declarației pe propria răspundere și documentele vamale poate fi interpretată ca o tentativă de sub-raportare sau ca o declarație falsă, cu consecințele penale aferente.

Partea 3: Ghid procedural: Depunerea online și obligațiile Post-Depunere

Capitolul 3.1: Pasul 3 – Pregătirea documentului final pentru depunere

După completarea formularului de declarație (descărcat conform Pasului 1) și elaborarea listei de produse anexate (conform Pasului 2), următorul pas este pregătirea pachetului de documente pentru transmitere electronică.

1. **Semnătura Electronică:** Formularele PDF disponibile pe portalul Agenției de Mediu, precum și portalul de depunere, specifică necesitatea unui document „semnat electronic” sau „semnat digital”. Administratorul întreprinderii sau persoana împuternicită legal trebuie să aplice o semnătură electronică calificată pe formularul de declarație. O simplă scanare a unei semnături olografe (de mână) poate fi considerată neconformă, având în vedere gravitatea juridică a documentului.

2. **Compilarea fișierului PDF:** Pentru a asigura o depunere corectă și pentru a preveni erorile de încărcare, se recomandă combinarea (contopirea) celor două documente într-un singur fișier:

- Pagina 1: Declarația pe propria răspundere (Anexa corespunzătoare), completată și semnată electronic.
- Pagina 2 (și următoarele): Lista detaliată a produselor (anexa la Pct. 2).

3. Rezultatul trebuie să fie un singur fișier PDF, semnat digital.

Capitolul 3.2: Pasul 4 – Depunerea prin "Metoda Cererii Online" (documente.mediugov.md)

Metoda preferată și indicată pe formularele de declarație este depunerea prin portalul de management electronic al documentelor (EDMS) al Agenției de Mediu.

Ghid pas-cu-pas pentru portalul <https://documente.mediugov.md/public>:

1. Accesați adresa URL: <https://documente.mediu.gov.md/public>.
2. Selectați opțiunea „Persoană juridică”.
3. Completați câmpurile de identificare:
 - **Nume Prenume:** Introduceți numele și prenumele persoanei care depune documentul (reprezentantul legal sau persoana împuternicită).
 - **E-mail:** Introduceți adresa de e-mail corporativă la care doriți să primiți confirmarea de primire și, eventual, numărul de înregistrare.
4. Completați câmpul „Descriere succintă” : Este crucial să oferiți un text clar și concis.
 - o *Exemplu de text:* „Declarație consum propriu DEEE”
5. La câmpul „Atașați fișierul PDF scanat/semnat digital”, apăsați butonul de încărcare și selectați fișierul PDF unic, pregătit la Pasul 3.1.
6. Câmpul „Anexe (max. 3)” poate fi utilizat dacă există alte documente justificative (deși lista de produse ar trebui să fie deja inclusă în PDF-ul principal).
7. Apăsați butonul „Salvează” pentru a finaliza depunerea.

Ca o metodă alternativă sau de rezervă, în cazul unor defecțiuni tehnice ale portalului EDMS, poate fi luată în considerare transmiterea pachetului de documente la adresa de e-mail oficială a Agenției, am@am.gov.md. Totuși, portalul EDMS rămâne metoda oficială de înregistrare a cererilor.

Capitolul 3.3: Atenționare: Distincția dintre Portalul EDMS și Portalul SIA GEAP

Este esențial să se evite o confuzie procedurală comună. Guvernul Republicii Moldova operează mai multe portaluri de servicii electronice care pot părea similare.

- **Portalul de Depunere (EDMS):** <https://documente.mediu.gov.md/public>. Acesta este un sistem de management al documentelor, conceput pentru *transmiterea* petițiilor, cererilor și notificărilor generale către Agenția de Mediu.

- **Portalul de Autorizare (SIA GEAP):** <https://actpermisiv.gov.md> (Sistemul Informațional Automatizat de Gestionare și Eliberare a Actelor Permisive). Acest portal este utilizat pentru a *solicita* în mod activ acte permise, cum ar fi „Autorizație de mediu privind gestionarea deșeurilor” sau „Autorizație de mediu pentru folosința specială a apei”. „Declarația pe propria răspundere” pentru consum propriu *nu este* o cerere de autorizație; este o *notificare* și un *angajament juridic*. Depunerea acestei declarații în portalul greșit (SIA GEAP) va duce, cel mai probabil, la respingerea ei procedurală sau la pierderea ei în sistem, rezultând în neînregistrarea declarației și, prin urmare, în neconformare.

Se va utiliza *exclusiv* portalul EDMS (documente.mediu.gov.md), așa cum este indicat pe formularele PDF oficiale.

Capitolul 3.4: Obligații Continue și Recomandări Strategice Post-Depunere

Finalizarea depunerii online nu încheie procesul de conformare.

1. **Frecvența Obligației:** Se reiterează obligația fundamentală din Nota 1: procesul descris în acest ghid trebuie repetat „la fiecare import”.

2. **Păstrarea Dovezii:** După depunerea pe portalul EDMS, întreprinderea ar trebui să primească o confirmare prin e-mail, ideal cu un număr de înregistrare. Acest e-mail, împreună cu fișierul PDF original semnat și depus, constituie dovada conformării pentru importul respectiv și trebuie păstrate în arhivă.

3. **Recomandare Strategică (Best Practice): Crearea unui Registru Intern de Conformitate**

Având în vedere frecvența obligației și angajamentele pe termen lung (Pct. 3 și Pct. 5), se recomandă cu insistență implementarea unui *Registru Intern de Conformitate* (de exemplu, un fișier centralizat, de tip Excel). Acest registru ar trebui să urmărească fiecare import reglementat și să conțină cel puțin următoarele coloane:

- Data importului
- Numărul Declarației Vamale de Import (DVI)
- Tipul produsului (DEEE, Anvelope, BA etc.)
- Descrierea și cantitatea (ex. "50 laptopuri", "4 anvelope camion")
- Data depunerii Declarației pe propria răspundere
- Numărul de înregistrare (de la Agenția de Mediu)
- Link către fișierul PDF depus (dovada)
- Starea activului (ex. "În uz", "Casat")
- Data casării
- Operatorul autorizat căruia i-a fost predat deșeul (dovada predării)

Acest registru devine instrumentul central de management al riscului. Acesta asigură că, atunci când un activ importat (de exemplu, un laptop) ajunge la sfârșitul duratei de viață peste 3-5 ani, compania are o evidență clară a angajamentului său (Pct. 3 și 5) și poate îndeplini în mod corespunzător obligațiile de raportare în SIAMD și de predare către un operator autorizat, închizând astfel ciclul de conformitate.